

L'AUREA ETÁ

Sonetto terzo:

Se fu nel mondo l'aurea etá felice,
ben essere potrà piú ch'una volta,
ché si ravviva ogni cosa sepolta,
tornando 'l giro ov'ebbe la radice.

Ma la volpe col lupo e la cornice
negano questo con perfidia molta.
Ma Dio che regge, e'l ciel che si trasvolta,
la profezia e 'l comun desir lo dice.

Se, infatti, di «mio» e «tuo» sia il mondo privo
nell'util, nel giocondo e nell'onesto,
cangiarsi in paradiso il veggo e scrivo,

e 'l cieco amor in occhiuto e modesto,
l'astuzia ed ignoranza in saper vivo,
e 'n fratellanza l'imperio funesto.

yazan: **Tommaso Campanella**¹

ALTIN ÇAĞ

Üçüncü sone:

Yaşandıysa bir altın çağ yeryüzünde,
kim demiş bir kez daha olmaz diye,
yeniden can gelmez mi ölenlere,
dönmez mi çemberler kendi köküne.

Ama tilkiyle kurt bir çerçevede
inkâr ediyor bunu büyük hainlikle.
Oysa ulu Tanrı da, melekler de,
bir yargıyı söylüyor ikisi de.

Dünyada "benimki" ve "seninki" olmasa
yararda sevinçte ortak, dürüstçe
ulaşırız o yazdığım cennete,

o alçakgönüllü kör sevi gözünde,
kurnazlık cehâlet canlı bilgide,
beylik efendilik girmesin kardeşliğe.

çeviren: **A.Cengiz Bükür**

¹ **Tommaso Campanella** (1568-1639): Asıl adı *Giovanni Domenico Campanella*, Dominikan keşiş, İtalyan şair, yazar ve Platoncu filozof. Ütopya türü yapıtı *Güneş Ülkesi* ile ünlüdür. *Campanella*, 1568'de *Calabria*'nın *Stilo köyünde* dünyaya geldi. 1583'te Dominikan tarikatına girerek Tommaso adını aldı. 1589'da *Napoli*'ye giderek, orada *Philosophia sensibus demonstrata*'yı (1591; *Duyularla Açıklanan Felsefe*) yayımladı. Padova'da *Galileo Galilei* ile tanıştı; yıllar sonra yazdığı *Apologia pro Galileo* (1616; *Galilei'nin Savunması*) adlı eserinde Galileo'yu savunacaktı. Campanella 1593'te cinsel sapıklıkla suçlandı ve tutuklandı, ama beraat etti. 1596'da heretiklik suçlamalarına karşı kendini savundu. Tommaso Campanella Kalabriya'yı İspanyol egemenliğinden kurtarmak ve hayalindeki komünist düzeni kurabilmek için 1599 yılında bir ayaklanma planı hazırlamıştı. Bu plana Kalabriya'nın ileri gelenleri de dahil olmuştu, ancak isyan hazırlığının ihbar edilmesi üzerine geniş bir tutuklama başlatıldı ve bu kapsamda Campanella da tutuklandı. Ayaklanmanın başarısız olması durumunda isyancıları kurtarmak için *Kalabriya* açıklarında bir Osmanlı gemisi beklemekteydi. Aslen Kalabryalı olan Cigaloğlu Paşa, ki Çağaloğlu ismi buradan gelir, Campanella ile sürekli irtibatıydı. Ancak ayaklanmanın henüz başlatılmadan bastırılması üzerine Cigaloğlu Paşa da yeniden Osmanlı topraklarına dönmek zorunda kaldı. 27 yılını burada geçirirken *İtalyan Edebiyatının en güzel şiirlerini* yazdı. Ayaklanma planının açığa çıkarılmasıyla tutuklanıp Napoli'ye götürüldü. Gördüğü işkence sonucunda ayaklanmada yer aldığını itiraf etti, ancak deli rolü yaparak ölüm cezasından kurtuldu ve ömür boyu hapse mahkûm edildi. 1626'da serbest bırakıldı. 1634'te Napoli'de İspanyollara karşı bir komplonun içinde yer aldığı belirlenince, Fransa'ya kaçtı. Campanella, hapisteyken *Güneş Ülkesi*'ni yazdı. Yüzyıl önce yaşamış **Thomas More** gibi, Campanella da yapıtında **Platon**'un *Politeia*'sını (*Devlet* 1942, 1946) örnek alır. *Güneş Ülkesi*'nin yöneticileri aydın kişilerdir. Ülkenin en yüksek yöneticisi filozof bir rahiptir. Her birey, topluma yararlı olacak şekilde bir görev üstlenir. Özel mülkiyet yasak olup, her şey ortaktır. Lirik şiirlerini bir araya getirdiği *Selta* (1622; Seçmeler), *Metafisica* (1638; Metafizik) ve *Theologia* (1613-1614; İlahiyat) **Campanella**'nın öteki eserlerinden bazılarıdır. Campanella, 1639'da *Paris*'te öldü. Türkçede *Güneş Ülkesi* birçok kez çevrilmiştir: *Civitas Solis / La città del sole* (1602), *Güneş Ülkesi*, çev. **Vedat Günyol** ve **Haydar Kazgan** (İstanbul: **Çan Yayınları**, 1965), *Güneş Ülkesi*, çev. **Veysel Atayman** (İstanbul, 2003), *Güneş Kent*, çev. **Kaan Yılmaz** (İstanbul: **İm Yayın Tasarım**, 2003), *Güneş Ülkesi*, çev. **Sadık Usta** (İstanbul: **Kaynak Yayınları**, 2005), *Civitas Solis / Güneş Ülkesi*, çev. **Çiğdem Dürüşken** (İstanbul: **Kabalıcı Yayınevi**, 2008).